

УДК 336.7

*Дегтярьова Н.В.,**к.е.н, професор кафедри фінансові ринки,**ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»***Венчурні фонди: роль у фінансуванні інноваційної діяльності**

Високі темпи економічного розвитку країни залежать від здатності трансформувати наукові знання та досягнення у нові технології та товари. Розвиток підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, потребує відповідного фінансового забезпечення. На державному рівні має бути забезпечено сприяння розвитку сучасних фінансових інструментів і механізмів для залучення недержавних коштів у сферу розробки, виробництва і реалізації високотехнологічної продукції. Це можна забезпечити, зокрема, шляхом залучення венчурного капіталу, який може бути джерелом фінансового забезпечення наукових розробок та перетворення їх на конкурентоспроможний продукт. Створення та розвиток венчурних інвестиційних фондів є одним з механізмів залучення фінансових ресурсів у інноваційний розвиток.

Як відомо, венчурні фонди стали створюватися в Україні після прийняття Верховною Радою Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» [1]. В цьому законі вперше було визначено на законодавчому рівні терміну «венчурний фонд». Прийнятим в 2012 році Законом «Про інститути спільного інвестування» [2] винесено деякі зміни до цього визначення й на сьогодні венчурним фондом вважається недиверсифікований інститут спільного інвестування закритого типу, який здійснює виключно приватне розміщення цінних паперів інституту спільного інвестування серед юридичних та фізичних осіб. Фізична особа може бути учасником венчурного фонду за умови придбання цінних паперів такого фонду в кількості, яка за номінальною вартістю цих цінних паперів складає суму не менше ніж 1500 мінімальних заробітних плат у місячному розмірі, встановленому законом на 1 січня 2014 року.

Кількість венчурних фондів, що досягли нормативів діяльності та діяли на кінець 2015 року, було 992 (86,5% від загальної кількості ІСІ - 1147). За 2015 рік венчурних фондів стало на 14 менше (- 1,4%, після -0,8% у 2014 році). При цьому упродовж останніх років ІСІ з публічним розміщенням втрачають привабливість для інвесторів, про що свідчить скорочення кількості таких ІСІ, відтік з них капіталу та зменшення активів. Натомість, активи венчурних фондів продовжували зростати: загалом, за 2015 рік сектор венчурних фондів зріс на 30 107,65 млн. грн. (+15.4%, після 16,2% у 2014 році), до 225 540,89 млн. грн. Вітчизняні венчурні фонди в останні роки є головним об'єктом інтересу індивідуальних інвесторів [3].

Слід зазначити, що у більшості країн світу відсутнє визначення венчурних фондів на законодавчому рівні [4]. Разом з тим, це не стримує діяльність венчурних фондів на сучасних фінансових ринках, галузь стрімко розвивається. В провідних економіках світу лідерами за обсягами венчурних інвестицій є біофармацевтика, розвиток комунікацій та програмного забезпечення. В Україні інноваційна спрямованість таких фінансових інститутів як венчурні фонди не визначена на законодавчому рівні, і, відповідно, не реалізується на практиці.

Список використаних джерел:

1. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди): Закон України від 15.03.2001 року №2299-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Режим доступу до матеріалів: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2299-14>
2. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 5 липня 2012 року № 5080-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Режим доступу до матеріалів: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>
3. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу: www.uaib.com.ua
4. Мертенс А. Венчурные фонды и венчурные инвестиции как это работает [Електронний ресурс] / Режим доступу до матеріалів: <http://www.uaib.com.ua:88/abcpeople/venchyra.html>